อนุสรณ์

ในการฌาปนกิจศพ

นายวิชิต ตมะวิโมกษ์

ณ ฌาปนสถานกองทัพบก วัดโสมนัสวิหาร

จันทร์ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒

อนุสรณ์

ในการฌาปนกิจศพ

นายวิชิต ตมะวิโมกษ์

ณ ฌาปนสถานกองทัพบก วัดโสมนัสวิหาร

วันจันทร์ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒

ขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน

ที่สละเวลาอันมีค่า มาเป็นเกียรติ

ในการฌาปนกิจศพ

นายวิชิต ตมะวิโมกษ์

ในการนี้หากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดขาดตกบกพร่อง

ขอกราบอภัยไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ที่ กห. ๐๔๐๕/พ.๑.

องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๑

เรื่อง ขอแสดงความเสียใจในมรณกรรมของทหารผ่านศึก

เรียน พลทหารสุธน ตมะวิโมกษ์

ด้วยได้รับทราบว่านายวิชิต ตมะวิโมกษ์ ทหารผ่านศึกนอกประจำการ บิดาของท่าน ได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๑ เนื่องจากชรานั้น

องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก รู้สึกเศร้าสลดใจในมรณกรรมครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอแสดงความเสียใจมาณ ที่นี้ด้วย พร้อมนี้ขอมอบเงินจำนวน ๖๐๐.๐๐ บาท (หกร้อยบาทถ้วน) เพื่อช่วยเหลือในการฌาปนกิจศพต่อไป และขอให้ดวงวิญญาณของนายวิชิต ตมะวิโมกษ์ ผู้ล่วงลับไปแล้วจงไปสู่สุคติในสัมปรายภพตามควรแก่คติวิสัย.

ขอแสดงความนับถือ

พลโท ประชุม ประสิทธิ์สรจักร์

(*ประชุม ประสิทธิ์สรจักร์*)

ผู้อำนวยการองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

กองสวัสดิการ

คำนำ

เนื่องในการฌาปนกิจศพของคุณพ่อครั้งนี้ ลูก ๆ ได้ปรารภจะจัดพิมพ์หนังสือ เป็นอนุสรณ์ไว้เป็นที่ระลึกถึงท่าน สำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ที่เคารพนับถือ ตลอดจนบรรดาญาติมิตรสหายที่มาร่วมงาน และได้พร้อมใจกันนำประวัติและบันทึกต่าง ๆ มีทั้งสุภาษิต บทกลอนที่เป็นคติสอนใจ ซึ่งคุณพ่อได้เขียนไว้ด้วย ลายมือของท่านเอง เมื่อครั้งที่ท่าน อุปสมบทอยู่ ณ วัดกระจับพินิจ ธนบุรี และหลังจากลาสิกขาบทแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่คุณพ่อแต่งขึ้นเองบ้าง จากของเก่าบ้าง หรือจดจำจากที่อื่นบ้าง มารวบรวมไว้ คุณพ่อได้สั่งเสียไว้ก่อนที่ท่านจะถึงแก่กรรมเพียง ๒ วันเท่านั้นว่า ให้ลูก ๆ รวบรวมพิมพ์ขึ้นเพื่อแจกจ่ายในการฌาปนกิจศพของท่านด้วย

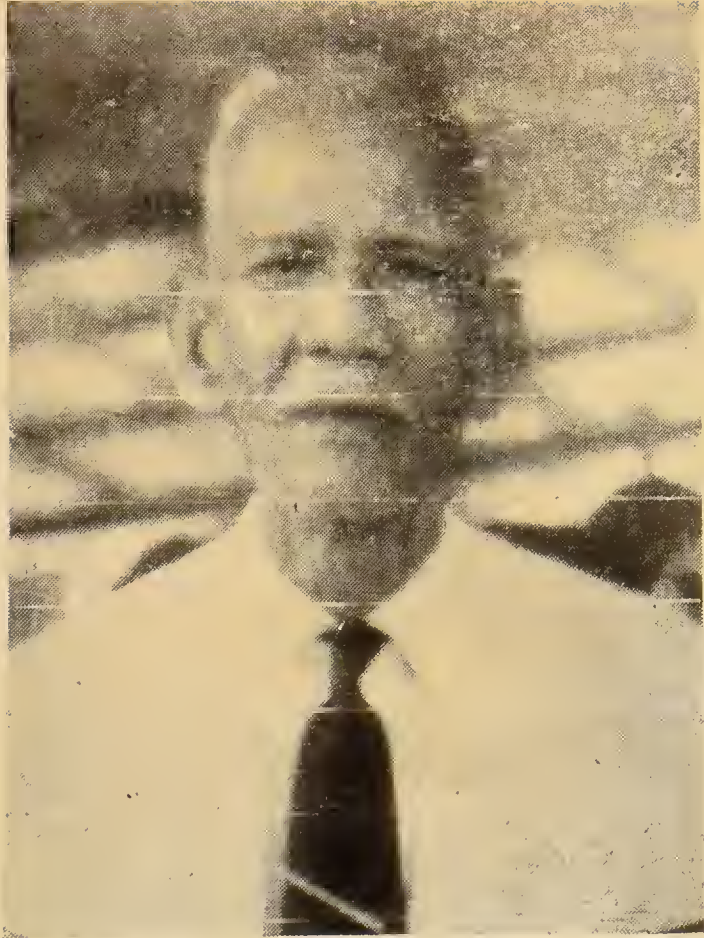
หากหนังสือเล่มนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านหรือผู้ที่ได้รับหนังสือนี้แล้ว ขอกุศลผลบุญนั้นจงอำนวย

ผลให้แก่วิญญาณของคุณพ่อ จงได้บรรลุซึ่งอิฐวิบูลย์มนูญผล ในสัมปรายภพ ตามที่จะพึงมีพึงได้ทุกประการ เทอญ

มณี. สุธน. ดิลก. สุทัศน์ ตมะวิโมกษ์

เจ้าภาพ

๑๐ ก.พ. ๒๕๑๒

นายวิชิต ตมะวิโมกษ์

ชาตะ ๑๕ มกราคม ๒๔๔๒

มรณะ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๑

ประวัติย่อ

นายวิชิต ตมะวิโมกษ์ เกิด ณ ที่ตำบลบ้านบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๔๔๒ ตรงกับวันจันทร์ขึ้น ๑๕ ค่ำเดือนยี่ ปีกุน เป็นบุตรพระเจริญสมบัติ(วอน ตมะวิโมกษ์) และนางเจริญสมบัติ (แช่ม ตมะวิโมกษ์) มีพี่น้องที่เกิดร่วมบิดามารดา รวม๙คน คือ

๑. นายวิง ตมะวิโมกษ์ (ถึงแก่กรรม)
๒. นางสาวเชื่อม ตมะวิโมกษ์
๓. เด็กหญิงชั้น ตมะวิโมกษ์ (ถึงแก่กรรมเมื่อยังเยาว์)
๔. นายวิชิต ตมะวิโมกษ์
๕. นางสำเนียง ตมะวิโมกษ์ (รัตนเศรณี) (ถึงแก่กรรม)
๖. นางบุญรอด ผลงามผลิ (ถึงแก่กรรม)
๗. นายแสวง ตมะวิโมกษ์ (ถึงแก่กรรม)
๘. นางสอึ้ง โยธะพันธุ์
๙. นางอัจฉรา สิงหรา ณ อยุธยา

เมื่อเจริญวัยได้ศึกษาภาษาไทยที่โรงเรียนศึกษานุกูลราษฎร์ (วัดใหม่) และที่โรงเรียนวัดช่องลม ตำบลท่าฉลอม จังหวัดสมุทรสาคร แล้วมาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ ที่โรงเรียนอัสสัมชัญ ได้ศึกษาเล่าเรียนณที่นี้ในด้านภาษาอังกฤษและภาษาไทยเป็นระยะเวลา ๔ ปีได้ชั้น ๔ พออุบัติสงครามโลกครั้งที่ ๑ ในระยะนี้ประเทศไทยได้ประกาศเข้าทำสงครามเป็นฝ่ายสัมพันธมิตร ต่อต้านเยอรมันด้วย พอสงครามสงบได้ลาออก จากโรงเรียน ไปรับราช การ อยู่กับบิดา ที่มณฑลพิษณุโลก ตำแหน่งเสมียนคลัง ในหน้าที่เสมียน คลังออมสินในระยะ ที่ คลังออมสิน ยังอยู่ ในความดู แลของ คลังมณฑลมีหน้า ที่ รักษา บัญชี ผลประโยชน์ ของจัง หวัด ต่าง ๆ ที่ขึ้นตรงกับ มณฑล พิษณุโลก คือจังหวัด พิษณุโลก จังหวัดพิจิตร จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดหล่มศักดิ์ ได้ย้ายจากพนักงานออมสินไปรับราชการ เป็นพนักงานนายตรวจภาษีสุรายาฝิ่น ได้รับพระราชทานเงินเดือน ๆ ละ ๔๐ บาท ออกจากนายตรวจสุรา จังหวัดพิษณุโลก มารับราชการในกรมป่าไม้ที่กรุงเทพ ฯ (ซึ่งขณะนั้นกรมป่าไม้ขึ้นอยู่กับกระกระทรวงเกษตราธิการ) ในตำแหน่งพนักงานตรวจป่าไม้จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในกรุงเทพ ฯ ได้ประมาณ ๑ ปีเศษ

จึงย้ายไปประจำป่าไม้จังหวัดสงขลา ได้ประมาณ ๑ ปีจึงได้ลาออกจากราชการเนื่องจากสุขภาพไม่ดี ร่างกายมีโรคภัยเบียดเบียฬ

ต่อมาได้กลับเข้ารับราชการในกรมพัสดุ กระทรวงทหารเรือ หน้าที่เสมียนจัดซื้อ แล้วย้ายจากหน้าที่จัดซื้อมารับราชการในแผนกการเงิน หน้าที่รักษางบประมาณ กระทรวงทหารเรือ กองทัพเรือ ได้รับพระราชทานเหรียญพิทักษ์รัฐธรรมนูญ เหรียญทองมงกุฎไทย เหรียญช่วยราชการภายใน แนวหลังเมื่อครั้ง สงคราม ภาคเอเชีย ตะวันออกประเทศไทยได้ประกาศสงครามกับฝรั่งเศส ได้เกิดสงครามในอาณาเขตญวน และครั้งสงครามญี่ปุ่นกับประเทศตะวันตกไทยได้เป็นภาคีกับญี่ปุ่น ร่วมรุกร่วมรบในครั้งนั้นกับประเทศตะวันตก พอสงครามสงบก็เริ่มป่วยเป็นโรคลำไส้ จึงได้ลาออกจากราชการมาพักรักษาตัวอยู่กับบ้าน ครั้นพออายุได้ ๖๐ ปีมีจิตรศรัทธาเลื่อมใสในพระบวรพุทธศาสนาได้ทำการอุปสมบท ณ วัดกระจับพินิจ สำเหร่ ตำบลบุคคโล อำเภอธนบุรี จังหวัดธนบุรี ได้รับฉายานามว่า "โกวิโท ภิกขุ" เมื่ออุปสมบทอยู่ได้เพียงพรรษาเศษ ๆ (ประมาณ ๖

เดือน) โรคภัยได้เบียดเบียฬกล่าวคือโรคลำไส้ซึ่งเป็นมาช้านาน ได้เกิดกำเริบขึ้น อีกต้องทนทุกขเวทนา ไม่สามารถจะปฏิบัติกิจของสงฆ์ได้อย่างเต็มที่ จึงได้ลาสิกขาบทมาพักรักษาตัวอยู่กับบ้าน ในระหว่างที่รักษาตัวอยู่กับบ้านนี้ก็ได้หมั่นรักษา ศีล อุโบสถ อยู่ เสมอมิได้ขาด โดยไป ฟังเทศน์ฟังธรรมที่วัดมหาธาตุอยู่เสมอมา

นายวิชิต ฅมะวิโมกษ์ ได้ทำการสมรสกับนางสาวทองใบ ปลีกอยู่สุข เกิดบุตรธิดารวมด้วยกัน ๔ คนคือ

๑. นางมณี สิงห์แก้ว

๒. นายสุธน ฅมะวิโมกษ์

๓. นายดิลก ฅมะวิโมกษ์

๔. นายสุทัศน์ ฅมะวิโมกษ์

นายวิชิต ฅมะวิโมกษ์ ได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคลมปัจจุบัน ณ บ้านพักเลขที่ ๑๐๕/๓ ซอยสายสัมพันธ์ ถนนตากสิน ตำบลบุคคโล อำเภอธนบุรี จังหวัดธนบุรี เมื่อวันอังคารที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๑ เวลาประมาณ ๖.๐๐ น ศิริรวมอายุได้ ๖๙ ปี ๙ เดือน ๗ วัน .

นึกถึงพ่อ

เช้าวันอังคารที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๑ เป็นวันที่ลูก ๆ หลาน ๆ ได้รับความเศร้าเสียใจอย่างสุดซึ้ง เนื่องจากพ่อผู้ซึ่งเปรียบเสมือน หลักชัยของลูก ๆ ได้จาก ไปอย่าง ไม่มีวันกลับ ทั้ง ๆ ที่พ่อยังแข็งแรง ไม่มีวี่แววหรืออาการเจ็บป่วยของโรคภัยแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะเมื่อวันอาทิตย์ ที่ ๖ นี้เอง ก่อน ที่พ่อจะจาก ลูกไ ปเพียง ๒ วันเท่านั้น ลูกได้พาหลาน ๆ ไปกราบเยี่ยมเยียนพ่อตามปกติเมื่อไปถึงบ้านไม่พบพ่อเพราะพ่อออกไปตัดผมที่ร้านข้าง ๆ บ้าน สักครู่หนึ่งพ่อตัดผมเสร็จก็กลับเมื่อพ่อกลับมาถึงบ้านนั้น ลูกสังเกตเห็นพ่อมีอาการ เหนื่อยหอบลูก จึงรีบจัดแจงที่ให้ พ่อนั่งพักผ่อนวันนั้น ลูกได้เอาเก้า อี้ผ้า ใบไปฝาก พ่อ ๑ ตัวและ ได้ให้พ่อนอนพักบนเก้าอี้ผ้าใบก่อน แต่เมื่อพ่อได้พบหน้าลูกหลานเข้าก็อยากจะพูดคุยด้วย จึงพูดคุยกันทั้ง ๆ ที่ยังเหนื่อยหอบอยู่ พ่อก็ได้พูดคุยเรื่องครั้งเก่าๆ ให้ลูก ๆฟังหลายเรื่องด้วยกัน ลูกได้ขอร้องพ่อว่า อย่าพูดมากเลยเหนื่อยเปล่า ๆ พักผ่อนเสียเถิด พ่อไม่ยอมกลับพูดว่า ขอให้พ่อได้พูดเป็นครั้งสุดท้ายเถอะลูกยังได้ถามพ่อเป็นเชิงล้อ ๆ อีกว่า พ่อพูดยังกับพ่อ

จะตายวันนี้พรุ่งนี้ยังงั้นแหละ พ่อก็ตอบว่า พ่อจะอยู่กับลูกไป อีกไม่นานนักหรอกนะ พ่อรู้ตัวว่าไม่ค่อยสบายอยากจะให้ลูก พาไปตรวจที่โรงพยาบาลศิริราชสักที ซึ่งตามปกติแล้ว พ่อไม่ชอบและไม่ยอมไปรับการตรวจหรือรักษาตามโรงพยา-บาล หรือแม้กระทั่งคลีนิคต่าง ๆ บางครั้ง เมื่อพ่อเจ็บไข้ได้ป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ ลูกเคยขอร้องแกมบังคับให้พ่อไปตรวจที่ร้านหมอซึ่งลูกรู้จักและนับถือคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี พ่อก็ไม่พอใจและไม่ยอม กลับคิดไปต่าง ๆ นา ๆ ว่าลูกจะเสือกไสให้พ่อไปตายนอกบ้านแต่มาคราวนี้และครั้งนี้พ่อกลับเป็นฝ่ายขอร้องให้ลูกพาพ่อไปโรงพยาบาล เมื่อเป็นความประสงค์ของพ่อและความสมัครใจของพ่อเช่นนั้นลูกก็ยินดี แต่เนื่องจากวันที่พ่อพูดนั้นบังเอิญ เป็นวันอาทิตย์ การติดต่อนัดหมายกับหมอเพื่อนๆ ของลูกไม่สดวกลูกจึงได้ขอผัดผ่อนกับพ่อไว้ว่า วันจันทร์เปิดงานลูกจะต้องนัดหมอให้เรียบร้อยเสียก่อน เพื่อมิให้พ่อต้องไปคอยแกร่วที่โรงพยาบาลนานเกินไป เช้าวันอังคารลูกจะมารับพ่อไปเลยทีเดียวซึ่งพ่อก็เห็นดีและตกลงยินยอมด้วยหลังจากนั้นแล้วพ่อก็คุยกับลูก หยอกล้อหลานตามปกติ ระหว่างที่พูดคุยกันอยู่นั้นพ่อได้หยิบสมุด

เล่มหนึ่งส่งให้ลูกอ่าน เป็นประวัติของพ่อซึ่งพ่อได้เขียนไว้ด้วยลายมือของพ่อเองรวมทั้งบทกลอนสุภาษิตต่างๆ ที่พ่อเห็นว่าเป็นประโยชน์และเป็นคติสอนใจ และได้สั่งไว้ว่าถ้าหากพ่อตายให้ ลูกเอา ไปจัดพิมพ์เพื่อแจก แขกเหรื่อที่มาร่วมเผาศพพ่อพร้อมทั้งได้กำชับหนักหนาว่า เมื่อพ่อตายแล้ว ให้จัดการแต่งตัวศพพ่อเหมือนเมื่อคราวที่พ่อบวช คือนุ่งขาวห่มขาวและมีผ้าสะไบเฉียง พร้อมทั้งสั่งไว้อีกว่า ให้ลูกไปแจ้งแก่องค์การทหารผ่านศึกซึ่งพ่อเป็น สมาชิกอยู่ ซึ่งเขาจะต้องช่วยเงินค่า ทำศพด้วย ถ้าได้รับ เงินแล้ว ให้ลูกนำ เงินนั้นไปมอบไว้กับท่านเจ้าคุณญาณเวที รองเจ้าอาวาสวัดบวรมงคล (วัดลิงขบ ธนบุรี) เพื่อถวายเป็นค่าน้ำ ค่าไฟ แก่ภิกษุสามเณรในวัดซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างที่พ่อสั่งเสียไว้นั้น ลูกได้รับปากและปฏิบัติตามความประสงค์ของพ่อแล้วทุกประการ

เช้ามืดวันอังคารที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๑ ซึ่งเป็นวันที่ลูกนัดหมายจะรับพ่อไปโรงพยาบาลนั้นเอง หลานชายที่อยู่กับพ่อได้มาตามลูกที่บ้านบอกว่า ปู่ไม่สบายลูกได้ซักถามอาการหลานชายก็บอกแต่เพียงว่าปู่แน่นหน้าอกหายใจไม่ออก เมื่อทราบเช่นนั้นลูกจึงได้รีบไปดูอาการพ่อทันที แต่อนิจจา เมื่อ

ลูกไปถึงบ้านก็พบพ่อนอนเหยียดยาวอยู่บนที่นอน หมดลมหายใจเสียแล้วลูกตกตลึงและเศร้าเสียใจเป็นที่สุด ลูกได้สอบถามแม่ว่าก่อนพ่อหมดลมมีอาการเป็นอย่างไรทำไมถึงรวดเร็วนัก แม่บอกว่า พ่อตื่นแต่เช้าเพื่อเตรียมตัวคอยลูกจะมารับไปโรงพยาบาลสักครู่หนึ่งพ่อหน้ามืดมีอาการคล้ายจะเป็นลมจึงขอยาหอมจากแม่ แม่ละลายยาหอมให้พ่อดื่มเมื่อพ่อดื่มได้สักครู่พ่อก็บ่นว่าแน่นหน้าอก หายใจไม่ค่อยออก และสั่งให้หลานชายรีบไปตามลูกที่บ้าน ระหว่างนั้นพี่ธนจะรีบพาพ่อไปโรงพยาบาลพระปิ่นเกล้าซึ่งอยู่ใกล้ ๆ บ้านแต่พ่อไม่ยอม พูดแต่ว่าจะคอยลูกก่อน หลังจากที่หลานชายออกไปสักครู่พ่อก็มีเสียงดังครอกในคอแล้วก็แน่นิ่งไป แม่ตกใจมากจึงเรียกพี่ธนให้มาดูอาการพ่อ แต่ก็สายเกินไปเพราะพ่อชีพจรหยุดเต้นและหมดลมหายใจเสียแล้วจากประวัติที่พ่อเขียนไว้เองนั้น มีที่สะดุดใจลูกอยู่ตอนหนึ่งคือตอนที่พ่อเขียนไว้ว่า "นายวิชิต ตมะวิโมกษ์ ถึงแก่กรรมรวมอายุได้ ๖๙–๗๐ ปี" นั้น ทำไมพ่อกำหนดอายุของพ่อได้เช่นนั้น เมื่อตอนที่ลูกอ่านลูกยังได้ถามพ่อเลยว่าพ่อจะอยู่แค่อายุ ๗๐ ปีเท่านั้นหรือ พ่อตอบลูกว่า พ่อจะตายเมื่ออายุ ๗๐ แน่ ลูกมิได้นึกสังหรณ์ใจเลยว่า ที่พ่อ

กำหนดอายุขัยของพ่อเองก็ดี ถ้อยคำพูดคุยต่าง ๆ ที่พ่อเรียกลูกไปสั่งเสียเมื่อ ๒ วันก่อนนั้นก็ดี จะเป็นลางร้ายให้ลูกรู้ว่าพ่อจะต้องจากลูกไปจริง ๆ ในเวลาอันกระทันหันเช่นนี้

พ่อจากไปครั้งนี้ เป็นการจากไปตามกฎแห่งโลกซึ่งทุกคนไม่มีใครจะหนีพ้นไปได้ คงทิ้งให้ลูก ๆ หลาน ๆ มีแต่ความโศกสลดและอ้างว้าง ระลึกถึงพระคุณที่เคยได้รับจากพ่อตลอดไป หากบุญกุศลของลูกที่ได้กระทำไว้จะช่วยให้วิญญาณของพ่อไปสู่ที่สงบได้ ลูกขอให้วิญญาณของพ่อจงไปสู่สุคติภพนั้นเถิด

จากตึ๋งลูกของพ่อ

ดิลก ตมะวิโมกษ์

๒๕/๙ บางขุนนนท์ ธนบุรี

สีลัพพตปทาน

การยึดมั่นในศีลและวัตร์

หมายถึงการถือมั่นในความประพฤติ การที่กระทำที่สืบกันอย่างไร้เหตุผล หรือที่นิยมกันว่า 'ขลัง" ศักดิ์สิทธิ์ ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เช่นการถือเครื่องรางของขลังลัทธิพิธี หรือเคล็ดลับต่าง ๆ เช่นผีสาง เทวดา ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ สัตว์ศักดิ์สิทธิ์ วัตถุศักดิ์สิทธิ์ และอะไรต่าง ๆ เป็นต้น การเชื่อชนิดนี้ ยังมีปรากฏทั่วไปในหมู่ชาวไทยและพุทธบริษัททั้งหลายโดยฉะเพาะลัทธิที่เชื่อถือ พระเป็นเจ้าหรือ เทวดาถือสิ่งสักดิ์ สิทธิ์ด้วยแล้ว จะมีการถือ ชนิดนั้นมาก สำหรับชาวพุทธไม่น่าจะมีอย่าง นั้นที่มี อยู่ก็เนื่องมาจากการสมาทานศีลหรือประพฤติธรรม ที่ไม่ทราบความหมายไม่พิจารณาคำนึงถึงเหตุผล สันนิษฐานเอาเสียว่าเป็นของศักดิ์สิทธิ์ จึงได้แต่ถือกันมาตามแบบแผนประเพณีที่สืบๆ กันมา เมื่อเข้าไม่ถึงเหตุผลของสิ่งนั้น ๆ เพราะปฏิบัติมาจนเคยชิน การถือมั่นจึงเหนียวแน่น เป็นอุปาทานที่แก้ได้ยาก อันนี้เรียกว่า อุปาทานในการประพฤติปฏิบัติที่เคยชินกระทำกันสืบ ๆ กันมาอย่างผิด ๆ ทิ่งมงาย

การเจริญวิปัสสนา กรรมฐาน สมถกรรมฐาน ก็เช่นกัน การทำไปโดยไม่รู้เหตุผลต้นปลายไม่รู้ความมุ่งหมายที่แท้จริงแล้ว ก็ต้องเป็นการทำไปด้วยอำนาจของการยึดถือที่ผิดจุดหมาย กลายเป็นความเขลาชนิดหนึ่งอย่างแน่นอน แม้การรักษาศีล มีศีลห้า ศีลแปด ศีลสิบหรือศีลอะไรก็ตาม ถ้ารักษาโดยคิดว่าจะเป็นผู้ขลัง ผู้ศักดิ์สิทธิ์ หรือให้มีอำนาจวิเศษอะไรขึ้นมา ก็กลายเป็นกิจวัตรที่มุ่งผิดทาง ทำไปโดยอำนาจของ สีลัพพตปาทาน นี้ทั้งสิ้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องระวังให้มากในเรื่องนี้ การปฏิบัติตาม หลักธรรมของพุทธศาสนานั้น ต้องปฏิบัติให้เป็น การถูกต้อง ไปตั้งแต่ความคิดความเห็น ความพอใจในผลของการทำลายกิเลสไปตั้งแต่ต้น ความประพฤตินั้นจึงจะไม่เป็นอุปาทานที่นอกลู่นอกทางไร้เหตุผล

"อัตตวาทุปาทาน" ความยึดมั่นด้วยวาทะว่าตัวตน หมายถึงความยึดถือที่รู้สึกออกจากภายในใจว่าเรา เป็นตัวเป็นตนของเรา ความยึดถือชนิดนี้ เป็นสัญชาติญาณเป็นชั้นมูลฐานของชีวิต ของสัญชาติญานอื่น ๆ และเป็นมูลฐานของความทุกข์ทั้งปวงด้วยคำตรัสของพระพุทธเจ้าที่สรุปเป็น

ใจความสั้นๆ ว่า ร่างกายและ จิตใจที่มีอุปาทาน เข้าไปยึดถือหรือครอบงำอยู่ นั้นและเป็นความทุกข์ ฉะเพาะในทางพุทธศาสนาเท่านั้น และเป็นทางให้สามารถกำจัดทุกข์เด็ดขาดได้ด้วย

เมื่อ อัตตวาทุปาทาน เป็นมูลของชีวิต เป็นสิ่งที่มีอยู่เอง เป็นอยู่.องดังนี้แล้ว เราจึงไม่มีทางป้องกันที่จะไม่ให้มันแสดงอิทธิพลออกมาได้นอกจากควบคุมไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้เท่านั้นจนกว่าจะมีวิชชาเกิดขึ้นจึงจะตัดได้ขาด พระอรหันต์เท่านั้นเอาชนะสัญชาติญาณนี้ได้เด็ดขาด ดังนี้ จะเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่สุดของชีวิต อย่าให้อวิชาเข้ามาทำลายให้ผิดไป ฉะนั้น พุทธบริษัทควรศึกษาและเอาชนะอุปาทานข้อนี้ให้มากที่สุด จึงจะเรียกได้ว่ารับผลประโยชน์เต็มตามที่พุทธศาสนามีให้เราเป็นที่พึ่ง

มนุษย์เห็นแก่ตัวด้วยศีล ๕

ความเห็นแก่ตัว เป็นการแสดงออกซึ่งความป่าเถื่อนได้ง่ายที่สุดในการเสาะแสวงวัตถุปัจจัย เครื่องปรนเปรอชีวิตร่างกาย คนเราก็ขวนขวายเพื่อตัวก่อนอื่น จนบางครั้งความทะเยอทะยาน มากเกินไป ก็ทำให้ เกิดการ กระทำ ที่แสดงถึงความเป็นป่าเถื่อนออกมา ถ้าพูดกันอย่างไม่เกรงใจใคร การละเมิดศีล ๕ แต่ละข้อก็เกิดจากความ เห็นแก่ตัวนี่เองเป็นมูลเหตุอันสำคัญ

๑. ปาณาติปาตา เวระมณี มีความว่า

<u>การฆ่าสัตว์</u> การฆ่าสัตว์เล็กสัตว์น้อยมากินเป็นอาหารนั้นก็คือการกระทำเพื่อตัวเอง เป็นสิ่งที่แปลกอยู่ไม่น้อย เมื่อนึกถึงความนิยมของ คนเราบาง ประการเกี่ยว กับความ เป็นของคนและสัตว์ ย่อมแตกต่างกันอย่างตรงกันข้ามคือถ้าคนเราตายด้วยโรคภัยไข้เจ็บ เรียกกันว่าตายดี ตายเพราะอายุขัย ถ้าตายเพราะถูกฆ่าตาย ถูกฟันตาย เราเรียกว่าตายโหงตายไม่ดี แต่สำหรับสัตว์เดียรัจฉาน ถ้ามันตายลงด้วยโรคภัยไข้เจ็บ เราเรียกมันว่าตายห่า ตายไม่ดี เนื้อของมันก็กิน

ไม่ได้ต้องเอาไปฝังไปเผา ถ้าสัตว์มันตายด้วยการถูกฆ่า ถูกพื้นตายแล้วเราว่ามันตายดี เนื้อมันก็ดี กินก็ได้ บางคนอ้างเหตุผลที่เข้าข้างตัวอย่างถนัดชัดเจนว่า สัตว์ต่าง ๆ มันมาเพื่อเลี้ยงโลก เราจึงต้องแล่เนื้อเถือหนังมันมากิน มาใช้ตามโองการของพระเป็นเจ้า ถ้าเกิดมีสัตว์ตัวใดมาทำร้ายแก่คนเข้า ซึ่งความจริงมันทำเพื่อป้องกันตัว เราก็ว่ากันว่าสัตว์ตัวนั้นดุร้ายนัก ต้องยกกำลังไปปราบปรามให้สูญพันธุ์ไปเลยช่างเป็นการกระทำที่ไม่ยุติธรรมอะไรอย่างนั้นก็ไม่รู้

๒. อทินนาทานา เวรมณี ฯ มีความว่า

การฉ้อฉลกลโกง การลักล้วงเอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตน ก็คือการกระทำที่เกิดจากความเห็นแก่ตัว หาทรัพย์ได้ไม่พอแก่การจับจ่ายใช้สอยสมใจตัว ก็พยายามที่จะหามาด้วยการทุจริตไม่ด้วยเล่ห์ ก็เอาด้วยกลเพียง เพื่อให้ตัวได้มาก็พอแล้วคนอื่นเขาจะเป็นอย่างไรไม่ต้องคำนึงถึง เสมือนว่าเขามีอยู่คนเดียวในโลก ความเห็นแก่ตัวจึงเป็นบ่อเกิดแห่งอาชญากรรมและความเลวร้าย ทั้งหลายในโลกทุกยุคทุกสมัย

๓. กาเมสุมิจฉาจารา เวรมณี มีความว่า

การทำผิดประเวณี การล่วงเกินในสามีภรรยาหรือบุตรธิดา

ที่อยู่ในความพิทักษ์รักษาของคนอื่น ก็เกิดจากความเห็นแก่ตัวนี้เอง มิใยจะคิดถึงว่าคนอื่นเขาจะเป็นอย่างไรต่อไป ขอให้ตนได้รับสิ่งที่ปรารถนามาปรนปรือความใคร่ ความอยากของตนแล้วเป็นพอ นับว่าเป็น การกระทำที่ป่าเถื่อนที่สุดประการหนึ่ง

๔. มุสาวาทา เวระมณี ฯ มีความว่า

การพูดเท็จหลอกลวง อันเป็นการละเมิดศีลข้อ ๔ นั้น ก็เพราะคนเราต้องการผล ประโยชน์เพื่อตน อย่างใดอย่างหนึ่ง จึงพูดเท็จ พูดปด พูดโกหก พูดผิดกลบเกลื่อนความจริง เพื่อให้คนอื่นตายใจและหลงเชื่อ แล้วตนจะได้หยิบฉวยเอาผลประโยชน์มาเพื่อตน เป็นจุดที่มุ่งหมาย

๕. สุราเมระยะมัชชะปมาทัฏฐานา เวระมณี ฯ มีความว่า

การดื่มสุรายาเมา ก็คือการกระทำที่เห็นแก่ตัว โดยคนเรามุ่งแสวงหาความสุขในทางลัด ยิ่งทุกข์ใจมากเพียงไร ก็เอาสุรามาเป็นเพื่อนปรับทุกข์ เสียใจก็เอาสุรามาดื่มแก้กลุ้ม ความ

ทุกข์ที่สุมอยู่ในใจก็เหือดหายไปชั่วเวลาที่สุรากำลังแผลงฤทธิ์ ในที่สุด ใจของเขาก็พ่ายแพ้แก่ฤทธิ์สุราสุรากลับฆ่าตัวเขาเอง ให้ทุกข์ทรมานยิ่งขึ้นไปอีก

จงคบกันเพื่อความเจริญแก่กัน

จงคบกันเพื่อความสามัคคีแก่กัน

จงคบกันเพื่อสรรเสริญแก่กัน

จงคบกันด้วยจิตใจใสสะอาด

จงคบกันด้วยจิตต์ใจอันสงบเยือกเย็น

อย่าคบกันเพื่อกินของกัน

อย่าคบกันเพื่อทำลายกัน

อย่าคบกันเพื่อนินทากัน

อย่าคบกันโดยคิดเอารัดเอาเปรียบกัน

ข้อคิดและปฏิบัติเมื่อเวลาอุปสมบท

จีวร อย่าให้หมอง
จงครองอย่างให้ขาด
ศีลขาว ใสสะอาด
อย่าให้พลาดกฎวินัย
ภาวนา รักษาใจ
ตามข้อไขพระบาลี
อุทิศกาย และวาที
เพื่อบูชาพระทรงศรี
เช้าค่ำ พร่ำสวดมนต์
ตามนุสนธ์ของคนดี
กุศลผลบุญมี
เกิดแต่ตัวทุกวันไป

ตนมิได้เกิดมาเพื่อการฆ่า การทำลาย เพื่อทำตนให้เดือดร้อน ตนเกิดมาเพื่อความรัก ความสามัคคี เพื่อการเห็นอกเห็นใจกัน ฉันท์เพื่อนผู้ร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งนั้น ใยจะคิดร้ายทำลายกันเล่า

โกวิโทภิกขุ

แง่เตือนจิต

รีบ เรียนเพียรเร่งเช้า หาวิทย์
ตื่น เถิดบรรพชิต อย่าคู้
แต่ ควรเร่งพินิจ ให้ชอบ นาท่าน
ดึก ดื่นตื่นแล้วสู้ ศึกษ์ไว้เกียรติสงฆ์
รีบ ธำรงค์เร่งไว้ เกียรติพระ
สึก ต่อเมื่อควรละ เพศแท้
แต่ จงเร่งรีบนะ อย่าปล่อย แก่นา
หนุ่ม ชุ่มชื่นดีแล้ แก่แล้วบ่วยการ
บวช ผลาญกิเลศพ้น จากกาย
ให้ เหือดหดแห้งหาย หมดถ้วน
เป็น ผู้ใหญ่ทำลาย ยิ่งหมด เลิศนา
พระ เหล่าสาธุชนล้วน แซ่ซร้องสาธุการ
สละ ละอคติด้วย ผลดี เถิดพ่อ
ให้ สม่ำเสมอดังนที นั้นแล้

เป็น เสมือนพ่อผู้มี การุณต่อ ลูกแฮ
สงฆ์ เป็นสุทธิพงศ์แท้ โลกซร้องสรรเสริญ....

โกวิโท ภิกขุ

ทะทะโต ปุญญะปวัฑฒติ
"บุญของผู้ให้ย่อมเจริญ"

การทำชั่ว ชนชั่ว สมควรขลาด
ถ้าทำดี ปราชญ์ทัก อย่าหักหาญ
สละทรัพย์ ช่วยเหลือ เพื่อเจือจาน
เพาะหว่านพืช ผลงาน แก่ตนเอง
ใครเพลี่ยงพล้ำ ต่ำต้อย ถอยยศศักดิ์
อย่าหาญหัก ลบคม ทำข่มเหง
แทนตัวน้อย ต่อยน่อง ยังต้องเกรง
หยิกตัวเอง เจ็บเนื้อ ยังเหลือทน

มวลสัตว์โลก ทั่วหล้า ปรารถนาสุข
อย่าก่อทุกข์ ให้เขา เพื่อหวังผล
ร่วมรักวงศ์ ศาสนา สัตว์ – บุคคล
จงรักตน เพิ่มทวี แสนดีเอย.......

เกิดแล้วตาย ตายแล้วเกิด ทุกมวลสัตว์
แก่ตามวัฏฏ์ ตามกฎพจน์ พุทธปราสัย
อันร่างกาย ย่อมทำลาย ขันธ์บรรลัย
ตายแล้วเกิด เกิดแล้วตาย วุ่นวายเอย

โกวิโท ภิกขุ

"น วิสสเส อวิสสัฏเฐ"
ไม่ควรไว้ใจ คนไม่คุ้นเคย

ลักษณะสุนัขกับคนพาล

สุนโข สุนขัง ทิสวา ทันตัง ทัสเสติ หิงสิตุง
ทุชฺชโน ทุชชนัง ทิสวา โรสยัง หิงสมิจฉาติ

ฝูงโสนัขสุนัข เห็นกัน ยิงฟันอ้า
เริ่มตั้งท่า ที่ต่อสู้ เป็นคู่ขัน
หมู่ชนพาล พอพบ ประสพกัน
ต่างก็พลัน ยักท่า เข้าราวี
โสนัขสุนัขพบย่อมเข้า ยิงฟัน
ต่างมุ่งหมายห้ำหั่น เข่นเขี้ยว
ร้ายต่อร้ายต่างผัน เชิงสู้ กันนา
เฉกเช่นคนที่เอี้ยว ไป่รู้เชิงธรรม........

เหม็นศพเหม็นสัตว์ม้วย มรณา
หนีห่างเหม็นหายหา หมดไซร้
เหม็นคนชั่ว ชั่วสา มานชาติ
แม้ห่างแสนห่างได้ บ่พ้นหายเหม็น

(โกวิโท ภิกขุ)

นะ ข้าขอนอบน้อม วันทา
โม ต่อพระสัมมา พุทธเจ้า
ตัส เป็นอรหันตา มุ่งชอบ พระเอย
สะ ธรรมบูชาเผ้า โปรดเกล้า สัตว์เทอญ..

โกวิโท ภิกขุ

พ่อแม่ดี เป็นศรี มงคลส่ง
จำเริญวงศ์ วาสนา มหาศาล
เมื่อลูกดี ก็เป็นศรี แก่วงศ์วาร
ก่อรากฐาน มั่น คง ดำรงค์พันธุ์
ภรรยาดี ย่อมเป็นศรี จำเริญศักดิ์
สามีรัก ร่วมคู่ ค่อยสู่สม
สามีดี ก็เป็นศรี ที่นิยม
ภรรยาชม ชูชื่น ไม่คืนคลาย

หญิงที่ดี ดูเป็นศรี สง่านัก
ชายสมัคร เป็นเจ้าของ ประคองขวัญ
แม้นชายดี ก็เป็นศรี สง่าครัน

หญิงไผ่ผั่น เป็นเจ้าของ ประครองชม
เมื่อครูดี ก็เป็นศรี แก่มวลศิษย์
จำเริญวิทย์ วาสนา ชูราศรี
แม้นศิษย์ดี มีใจ ไผ่ ไมตรี
ก็เป็นศรี แก่ครู ผู้การุญ

"นโส สัพเพสุ ฐาเนสุ ปุริโสโหติ ปัณฑิโต"

บุรุษจะเป็นบัณฑิตในที่ทุกสถานก็หาไม่

ปวาเรมิ ได้ เวลา
ตามคิดอาตม์เข้ามา ค่ำเช้า
จิตรอยู่ จิตรอำลา สู่เก่า นาพ่อ
หยิบจีวรห่มเข้า ห่วงเศร้า เสียดาย

สละกาย หมายผ้าเหลือง เป็นที่พึ่ง
ยังไม่ถึง กึ่งพรรษา พาใจเหียน
อุตส่าห์เขียน เพียรทั้ง ตั้งใจเรียน
เฝ้าพากเพียร ท่องไม่แม่น มันแน่นทรวง

โอ้อกเอ๋ย ตัวกู มาตกบ่วง
ดูแล้วห่วง บุญกรรม ช้ำใจแสน
ช่างไม่แม้น เหมือนคน จำทนแคลน
ต้องตอบแทน จึงจะลืม ซึ่งบุญคุณ

หมายพึ่งบุญ บุญไม่หนุน ทุนกลับหด
แสนกำสรด แสนช้ำ มันทำเข็ญ

ไฉนหนอ เกิดมา ไม่น่าเป็น
ใครไม่เห็น เอ็นดู ตัวกูเลย

ระรวยริน กลิ่นผ้าเหลือง ตอนกลางดึก
ไม่คิดสึก ให้นึกหนาว เผ้าทอดถอน
เปลี่ยวฤดี มีแต่เรา เฝ้าอาวรณ์
ยามจะจร จากไกล อาลัยครวญ

ปัจจุกาล อันมีค่า พาท้อถอย
เพราะวันน้อย จะต้องสึก ละศึกษา
ถึงวัยแก่ ทำสิ่งใด ไม่วัฒนา
ปราชญ์ว่า แก่มะพร้าว ถึงห้าวมัน

สูญแผ่นดิน สิ้นฟ้า ชลาสินธุ์
มิได้สิ้น รักผ้าเหลือง เครื่องอาศัย
ยังครวญคร่ำ ร่ำผ่น ทุกวันไป
จนสิ้นใจ สิ้นกำลัง สิ้นอาวรณ์

นิราศร้าง ห่างวัดพลัด กลับบ้าน
บวชไม่นาน ฌานไม่ได้ ให้สงสัย

บวชกับเบียด ออกอึง คนึงไป
บวชทำไม ฉันไม่รู้ เลยพ่อคุณ

บวชเพื่อบุญ หนุนเพื่อบาป นาบทาทั่ว
มองดูตัว นึกก็ขำ จำอดสู
บวชชูจิตร คิดชูใจ หมายบุญชู
นึกก็รู้ ดูก็ขำ จำสึกเอย......

โกวิโทภิกขุ

ตัวต่อแทนต่ายต้าว ตามตัว
เพิงพัก พักพันพัว พุ่มพร้าว
นิกหน่อย หน่อยเนียนนัว นุชแนบ เนื้อนา
โมกมากไม้มุ่งม้าว หมู่ไม้มวลมี

จิกจากจิตรจ่อเจ้า จวงจันทร์
เนื้อนวลนิ่มอนันต์ แน่งน้อย
สมส่วนเสียวกระสันต์ สุดเสียวพี่นา
กรก่ายกอดเกี่ยวก้อย กิ่งแก้วกากี

หน้าหนาวนอนแนบเนื้อ นางนอน
อกแอ่นอกอิงอร อุ่นเอื้อ
กรกอดก่ายเกี่ยวกร กามก่อ
เชยชื่นชูชิดเชื้อ ชุ่มชื้นเชยชม

ครวญเครงครางคิดเคล้า ครวญคลึง
จรจากจวนแจจึง จอดจ้อง
พรากพลัดพรากพะพรึง พรอดพจน์ แม่นา
เปรมปรางปรุงบั้ดบ้อง ปลดปลื้มปรางปรุง

(วิชิต ตมะวิโมกษ์)

เคียรัจฉานใหญ่น้อย อีกคน
ชาติก่อนก่ออกุศล กอบไว้
วิบากกรรมนำผล สู่สัตว์ นานา
คืนค่าตัวชดใช้ คิดล้างกรรมหลัง

วิญญ์ชูบุญอิ่มอุ้ม พระธรรม
ผลบุญกุศลกรรม มั่นไว้
ทาน ศีล สัจจ นำ ทางสู่ สุขนา
วิมุตติ ส่งผลให้ ผ่านพ้นสงสาร......

คิดตามพระยุคลท้าว บาทา
มุ่งโพธิสัตว์สัมมา คั่นต้น
ภวังค์จิตภาวนา มุ่งหมาย พระเฮย
ยึดสัจจธรรมมั่นล้น ทอดทิ้งนิวรณ์

ก้มเกล้าบังคมเท้า ปฏิมา พระนอ
ต่อพระยุคลบาทา จิตรแผ้ว
เดชะตรัยรัตนวัฒนา กาลกัลป์
ศาสนาพุทธอยู่แล้ว ย่อมย้อมใจคน

เอ โออะอาอ้า จงฟัง
วัง วนชลประดัง อะคร้าว
ก็ จิตรคิดหมดหวัง ว่ายเกิด ตายนา
มี กรรมอกุศลน้าว ติดต้อยตามสนอง...

เกิดเป็นชาย หมายมั่น การต่อสู้
เพื่อเป็นอยู่ สุขสันต์ อย่าหวั่นไหว
หวังผล สำเร็จบุญ นะโมนัย
ชีวิตวัย ไม่แน่ ย่อม แปรปรวน

อนิจจา น่าอนาถ ประหลาดเหลือ
หนังเนื้อ มังสา ดูหย่อนย่น
เกิดเป็นคน ให้มีหวัง เป็นของตน
เกิดหนเดียว แล้วก็ตาย หมายความดี

อันรูปร่าง ชายหญิง เป็นสิ่งแน่
เกิดแล้วแก่ เจ็บแล้วตาย เป็นสักขี
แต่สกุล คุณตัว ความชั่วดี
ทั้งสองนี้ มันไม่ดับ ไปกับตาย

คนใจดี มีทรัพย์น้อย พลอยได้พึ่ง
เหมือนน้ำบึง น้ำบ่อ พออาศัย
คนใจชั่ว มั่งมี ตระหนี่ไป
ดื่มไม่ได้ น้ำสมุทร แสนสุดเค็ม

(วิชิต ตมะวิโมกษ์)

ชิเน กะทะริยัง ทาเนนะ
"พึงชนะคนตระหนี่ด้วยการให้"

มีลูกจากโทษแท้ สาธารณ์
เข้าบ่อนคบคนพาล ลักลี้
ส้องเสพย์สุราบาล การบาป
จากโทษแท้เท่าชี้ ลาภล้ำบิดา

ลูกหนึ่งยอดยิ่งล้ำ ประยูร
ลูกหนึ่งเทียบตระกูล พ่อแท้
ลูกหนึ่งถ่อยสถุล กว่าชาติ
สามสิ่งนี้มีแล้ เที่ยงแท้ทุกคน

มีลูก ลูกเล่าไซ้ร้ หลายสถาน
ลูกหนึ่งพึงล้างผลาญ ทรัพย์ม้วย
ลูกหนึ่งย่อมคบพาล หาผิด มานา
ลูกที่ดีมั่นด้วย ว่ารู้ พึ่งคำ

(โคลงโลกนิติ)

บาป บุญคุณโทษนี้ หลายสถาน
อยู่ ยอดฉิมพิมาน เล่นชู้
กับ ครุฑจิตต์ทะยาน ไป่เกรง พระเฮย
คนทำ ใครย่อมรู้ เล่นชู้ กากี

กรรม ก่อเกิดแก่ผู้ ประพฤติกรรม
อยู่ คู่จิตต์ใจนำ สู่แร้ว
กับ ตนผู้กอบอธรรม ทำชั่ว ตนนา
คนพูด ช่างพูดแจ้ว บ่แคล้ว สู่เวร......

วิชิต ตมะวิโมกษ์

"อัตตาหิ อัตตะโน นาโถ"
ตนแล เป็นที่พึ่งของตน

ใครดีจงดีตอบ

ถ้าผู้ใดใครมารัก จงรักบ้าง
อย่าทำเมินเหินห่างหันหน้าหนี
ใครนบนอบทอบพลันอัญชลี
อย่าถือดีด่วนตั้งอหังการ
ถ้ามีแขกมีไทย ใครมาหา
จงพูดจาให้ลออพออ่อนหวาน
อันหวานอื่นหมื่นล้ำเช่นน้ำตาล
ไหนจะปานหวานถ้อยวาที
อีกอนึ่งวาจาเหมือนงางอก
ได้ลั่นออกแล้วก็ตรงอยู่คงที่
หัวเต่ายาวแล้วสั้นนั้นไม่ดี
ไม่ควรที่หยิบเช่นมาเจรจา
มิตรที่ดีย่อมแนะนำตักเตือนมิตร
ย่อมช่วยคิดช่วยแก้ทุกแง่ไข
ยามเพื่อนทุกข์เพื่อนยากลำบากใจ
ช่วยแก้ไขให้พ้นทุกข์เป็นสุขเอย.......

(วิชิต ตมะวิโมกษ์)

"นัตถิ โลเก อนินทิโต"

คนไม่ถูกนินทา ไม่มีในโลก

การนินทา กาเล เหมือนเทน้ำ
ไม่ชอกช้ำ เหมือนเอามีด มากรีดหิน
อันองค์พระ ปฏิมา ยังราคิน
คนเดินดิน หรือจะพ้น คนนินทา

(สุนทรภู่)

ห้ามอัคคี ไม่มีควัน ไฉนนี่
ห้ามอาทิตย์ ไม่ให้ ส่องแสงศรี
ห้ามนที ขึ้นลงได้ ไฉนมี
ห้ามมนุษย์ ไม่นินทา ได้อย่างไร.......

(วิชิต ตมะวิโมกษ์)

ทุกขัปปัตตา จะ นิททุกขา ภยัปปัตตา

จะ นิพภยา

โสกัปปัตตา จะ นิสโสกา

ทุกข์ในโลกท่านชี้ มีสาม
ป่วยเจ็บโรคลุกลาม เบียดคล้อง
ความจนย่อมติดตาม เติมต่อ ติดนา
อีกเป็นหนี้อย่าต้อง เหล่านี้พึงระวัง

ยามทุกข์ร้อน อาวรณ์ หาคนช่วย
ทุกข์ดังด้วย ช่วยปลดจุด สุดวิสัย
พอทุกข์ร้อน ผ่อนคลาย หายหน้าไป
ก็หมายได้ เห็นคน ที่เอ็นดู
มนุษย์นี้ มีจิตต์ คิดเห็น
ปลดเปลื้อง ยากเข็ญ ยามอดสู
สมหมาย หายพราก จากคนชู
บ้างลบหลู่ มิรู้คุณ ผู้หนุนนำ

ทำทะนง　　หลงผิด　　คิดว่าเลิศ
ตนประเสริฐ　　เกิดฤทธิ์　　คิดแล้วซ้ำ
ลืมสนิท　　ไม่คิดยาก　　ยามกระทำ
จิตต์มนุษย์　　ไม่เป็นส่ำ　　จำไว้เอย.......

วิชิต ตมะวิโมกษ์

บวชกับสึก

บวช เรียนเพียรศึกษ์แล้ว จดจำ
กับ กระทู้พระธรรม ศีลได้
สึก เป็นทางที่นำ สู่เพศ คฤหัสถ์นา
นึก หมั่นนึกธรรมไว้ สุขเคล้าเคียงกาย

ดู กฎพจน์วินัยให้ แตกฉาน
คง จิตต์สมาทาน ศีลแท้
รู้ แจ้งแห่งคำขาน สัมมา พระเฮย
ดี เท่าดีมั่นแท้ อย่าให้คนฉิน

วัด บวชอาตมะให้ เป็นองค์ พระนา
กระจับ จับบุญคง สู่ข้า
พิ ทักษ์รักษาวงศ์ ศาสนา พระเฮย
นิจ หน่อย "วิชิต" คว้า บุญได้ไฉนฤๅ....

วิชิต ตมะวิโมกษ์

ขันติ ธีรัสสะ ลังกาโร

ความอดทนเป็นเครื่องประดับของนักปราชญ์ เชิญท่านทั้งหลายจงอดทนเถิด ทนลำบาก ทนกรากกร่ำและทนเจ็บใจ ทนเพื่อสร้างความดีไว้เป็นเรือนใจของตนเถิด

ชีวิต คือการต่อสู้ เกิดมาเป็นคนต้องต่อสู้เพื่อสร้างบารมีหนีสงสาร ต่อสู้เพื่อเอามรรคผล นิพพาน

สัตรู คือยาอายุวัฒนะ ไม่กลัวสัตรู แต่กลับกลัวบาป ฉะนั้นต้องอดทนเพื่อสร้า งบุญกุศลผลบุญอันยิ่ง ใหญ่ไพศาลให้แก่ตนและคนอื่น

อุปสรรค คือหนทางแห่งความสำเร็จ ท่านถึงอุปสรรคเมื่อใดเมื่อนั้น โปรดมั่นใจเถิดว่า ท่านจวนจะบรรลุถึงฝั่งแห่งความสำเร็จแล้ว เลยอุปสรรคไปเมื่อใด เมื่อนั้นแหละจะพบจุดผลสำเร็จ

แม้ชีพนี้ ยังอยู่ ขอสู้ยับ
แม้ชีพดับ ชื่อเลื่อง กระเดื่องหน
แม้ชีพนี้ พลีได้ ถวายชนม์
แม้เป็นคน ชีพอยู่ ขอสู้ตาย

วิชิต ตมะวิโมกข์

ยาทิสัง วะปะเต พีชัง ตาทิสัง ละภะเต
ผะลัง กัลยาณะการี กัลยาณัง
ปาปะการี จะ ปาปะกัง

"ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว"

ผู้หว่านพืชชนิดใด ย่อมได้ผลชนิดนั้น ผู้ทำสิ่งดี ย่อมได้รับผลดี ผู้ทำสิ่งชั่ว ย่อมได้รับผลชั่ว

นี่เป็นความจริงมีอยู่ประจำ หากผู้ใดจะพิสูจน์ข้อเท็จจริง จงนำผลมะม่วง มะพร้าว ไปทำการเพาะปลูก ผลที่ได้รับและปรากฏก็คือมะม่วง มะพร้าว หากลับกลายไปจากเดิมไม่

ความดีความชั่ว หรือกุศลและอกุศลกรรม ก็เช่นกัน ทำความดีแล้วผลตอบแทนก็เป็นความดี คือความสุขกายสบายใจ หากทำความชั่วผลตอบแทนก็เป็นความชั่วคือความทุกข์กายทุกข์ใจ มีแต่ความเดือดร้อน

ทำดีแล้วกลับเป็นชั่ว ทำชั่วแล้วกลับเป็นดีดังนี้ก็หาได้ไม่ บุคคลที่ทำความดีแล้วปรากฏว่าได้รับทุกข์ บุคคลที่ทำความชั่วแล้ว ปรากฏว่าได้รับสุข ขอให้พึงสังวรณ์อย่ากระหยิ่มเพราะผิด กฎ ของความจริง.

อักโกเธนะ ชิเน โกธัง

พึงชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ

อักโกสกภารทวาทพราหมณ์ ได้ทราบว่าพี่ชายของตน ออกบวชในสำนักของพระพุทธเจ้า พราหมณ์มีความโกรธ มากจึงไปด่าพระพุทธ เจ้าด้วยถ้อยคำหยาบคาย ต่าง ๆ นา ๆ

พระพุทธเจ้าทรงตรัสถามออกไปว่า "นี่แน่ะท่าน พราหมณ์ มิตรอำมาตย์สา โลหิตเคย มาหาท่านบ้างหรือ" พราหมณ์ตอบว่า "บางทีก็เคยมา" พระพุทธเจ้าทรงตรัสถาม ว่า "ท่านเคยให้ ของกิน ของเคี้ยวแก่พวกนี้บ้างหรือเปล่า" พราหมณ์ตอบว่า "เคยให้เหมือนกัน" พระพุทธเจ้าทรงตรัส "นี่แน่ะ ท่านพราหมณ์ เราขอถามท่านว่า หากพวกนั้นไม่รับ ของนั้นจะเป็นของใคร" พราหมณ์ตอบว่า "เป็นของข้าพเจ้า เอง" พระพุทธเจ้าทรงตรัสว่า "ท่านพราหมณ์ ข้อนั้นก็เหมือน กัน ท่านด่าเราผู้ไม่ด่าตอบ เป็นอันว่าเราไม่ได้รับคำด่าของ ท่าน คำด่านั้นก็ตกเป็นของท่านเอง"

พระพุทธเจ้าทรงชนะพราหมณ์ด้วยวิธีอย่างนี้.

โอ้ผู้ใด ใครเล่า จะเท่าแม่
พระคุณแม่ เหนือใคร ไปทุกสิ่ง
ลูกนึกเทียบ สิ่งใด ไม่ได้จริง
ช่างใหญ่ยิ่ง ยากแสน จะแทนคุณ

ขอเดชะ ตั้งจิตต์ อุทิศผล
บุญกุศล นี้ไป ให้ไพศาล
ถึงมารดร บิดา และอาจารย์
ทั้งลูกหลาน ญาติมิตร สนิทกัน

คนเคยร่วม เคยรัก สมัครใคร่
มีส่วนได้ ในกุศล ผลของฉัน
ทั้งเจ้ากรรม นายเวร และเทวัญ
ขอให้ท่าน ได้กุศล ผลนี้เทอญ

ยามบวช บ่มบุญไป

น้ำตาไหล เพราะอิ่มบุญ

คติพจน์

อย่าเชื่อว่า คนตาย จะไม่เหม็น
บางคนเหม็น ไปไกล ร้ายกว่าผี
จ่ายคล่องคล่อง อย่าเหมา ว่าเขามี
รายได้ดี มีประจำ จึงร่ำรวย

อย่ายกย่อง แลดู แต่รูปร่าง
สรรพางค์ โสภา ชมว่าสวย
แม้นหลงรัก มักเรา จะเกิดซวย
จิตต์จะม้วย ช่วยไม่ได้ เพราะตามอง

งามรูปกาย ภายในใจ นั้นหม่นหมอง
ดังโกษทอง รองรับ ใส่กับผี
แม้ตัวดำ ถ้าน้ำใจ นิสสัยดี
คุจมณี น้ำไม่คล้ำ ล้ำราคา

เปรียบเหมือนคน เชี่ยวชาญ การศึกษา
หลักวิชา แข็งดี เพราะมีแก่น
จะพูดจา ว่ารู้ ดูแบบแปลน
ถ้าไม่แน่น แคลนเขลา เบาปัญญา

ถึงวารี แสนจะขุ่น มีฝุ่นข้น
ตักสายชล เอามากรอง ยังผ่องใส
ไม่ลำบาก ยากเย็น ย่อมเห็นใจ
ถ้าภายใน หมองไหม้ ช่างร้ายแรง

เกิดพิษแฝง จิตต์โฉด โลภโกรธหลง
ประดุจผง ขึงขัง เข้าแอบแฝง
ส่อนิสสัย ใจดำ ออกสำแดง
ดูโจ่งแจ้ง ให้ประจักษ์ เป็นยักษ์มาร........

อย่า

อย่าคิดจองเวร	อย่าพิเรนห้าวหาญ
อย่าคบคนพาล	อย่าหาญสู้เสือ
อย่าเชื่อคำยุ	อย่าลุอำนาจ
อย่าขาดสามัคคี	อย่าดีคนเดียว
อย่าเที่ยวกลางคืน	อย่าฝืนคำปราชญ์
อย่าฉลาดเกินคน	อย่าซนเลยเพื่อน
อย่าเชือนหลงรัก	อย่าชักหลงนาง
อย่าห่างการบุญ	อย่าวุ่นการบาป
อย่าหยาบการกิจ	อย่าคิดแต่ได้
อย่าใส่ความเขา	อย่าเอาของสงฆ์
อย่าหลงสงสาร	อย่าพาลหาเรื่อง

ยากเจ็ดที มีเจ็ดครั้ง

เป็นเศรษฐี	มีทรัพย์	นับหมื่นแสน
ยามขาดแคลน	นุ่งฟ้า	ห่มผ้าผี
อนิจจัง	ทั่วโลก	สุขโศรกมี
ยากเจ็ดที	มีเจ็ดครั้ง	ระวังเอย

รักของพ่อแม่

สายน้ำ สิ้นสมุทร สุดสวาท
แสงแดด แผดผาด ภูเขาหาย
พ่อ แม่ รักลูก ไม่มีคลาย
ลูกหาย พ่อ แม่ แสนระทม

เมื่อวัดดี ศรีสงฆ์ ธำรงศาสน์
ประชาราษฎร์ เลื่อมใส ได้สรรเสริญ
พระสงฆ์ดี ศรีศาสน์ ราษฎร์จำเริญ
เหมือนชวนเชิญ ให้ชื่นชม นิยมเอย

โลกธรรม

เฟื่องฟูขึ้นเสื่อมลงหรือคงที่
เหตุการนี้เป็นเรื่องโลกวิสัย
เมื่อลาภมากยศยอน่าพอใจ
อย่าหลงไหลลืมตัวเผ้าพัวพัน
คราวลาภเสื่อมยศสิ้นนินทาทุกข์
มีบางยุคบางเวลาอย่าโศรกศัลย์
ตั้งใจไว้ให้จริงสิ่งสำคัญ
รู้เท่าทันโลกได้สบายเอย......

ชั่วคู่ดี–ดีคู่ชั่ว

โลกเรานี้มีคู่จึงอยู่ได้
หากโลกไร้ขาดคู่คงขื่นข่ม
ขาวคู่ดำ ต่ำคู่สูง แบนคู่กลม
ว่าวคู่ลม ล้มคู่ยืน ตื้นคู่ลึก
ปู่คู่ย่า ตาคู่ยาย ไถคู่วัว
ดีคู่ชั่ว ขาดสติ คู่ตรองตรึก
มหาสมุทรคู่กับน้ำคู่ล้ำลึก
บวชคู่สึกนึกดูคงรู้ดี
เกิดคู่ตาย ง่ายคู่ยาก มากคู่น้อย
จมคู่ลอย ถอยคู่รุก ทุกข์สุขี
หนุ่มคู่สาว ดาวคู่ฟ้ายาม ราตรี
เหลือสุดที่จะค้นดูเรื่องคู่กัน
อันความชั่ว ความดี นี้คู่แข่ง
ยามใดดีมีแรงโลกสดใส
ภัยโศรกโรคทุกข์ขุกเข็ญใจ
ห่างไกลไม่กล้ามายายี

ยามใดชั่วแรงแข็งชนะ
โลกก็จะกลายเป็นเช่นเมืองผี
มวลมนุษย์น่าจะเป็นเช่นกาลี
เห็นโลกนี้ที่จะใกล้ประลัยกัลป์

ชั่วคู่ดีมีอยู่คู่กับโลก
เศร้าโศรกขับชั่วให้เหหัน
ดีคู่ชั่วทั่วโลกต่างรู้กัน
อย่าพัวพันความชั่วถ้ากลัวภัย

ชั่วคู่ดี ถ้ามีธรรมประจำจิตต์
ชั่วไม่คิดจิตต์ไม่หมองก็ผ่องใส
ชั่วคู่ดี ดีคู่ชั่ว ชอบอันใด
ถ้าเอาดีมีโชคชัยทั้งชาติเอย......

สุดที่เคารพนั้น อาจารย์
สุดที่บูชิมาน แม่ไซร้
สุดที่นับถือขาน มิตรญาติ
สุดที่รักมั่นไว้ มอบให้เมียขวัญ

คนดีควรคบไว้ หาดี
คนชั่วควรห่างหนี อย่าใกล้
คนถูกควรคลอคลี ท่านเถิด เลิศแฮ
คนผิดควรหนีให้ ห่างพ้นคนพาล

โลภ นักมัก อยากได้ เหลือประมาณ
มาก ธนะทรัพย์ศฤงคาร อื่นผู้
ลาภ ตัวห่อนได้หาญ ขโมยพู่ อื่นนา
หาย ลาภกฎหมายรู้ จับเข้ากรงขัง

โกรธ นักมักเร่าร้อน แรงจิตร
เผา มนัสให้คิด หมกไหม้
เรา เว้นพยาบาทจิตร เวรต่อ กันนา
ตาย ไต่สู่สุขได้ โลกนี้ดีงาม

ละ เสียจากเหตุตั้ง อกุศล มูลเอย
โลภ ตัดสันดานตน ช่วยได้
โกรธ ส่งเมตตายล ยืนชีพ
หลง ตัดด้วยญาณให้ แจ่มแจ้งแห่งกมล

หลง นักมักไม่แจ้ง กุศลกรรม
ตน เขลาเรากระทำ ก่อไว้
งม บาปหยาบถลำ ก่นโศรก
ง่าย แน่แปรพักตร์ให้ สู่พื้นอบายภูมิ

ฝน พรำระฆังย้ำ ตอนเย็น
ตก ใจใจข้าเต้น สุดคว้า
ขี้หมู หมูขี้เหม็น เหลือทน นาพ่อ
ไหล ร่วงพวงช่อหว้า ตื่นต้น ผลมี

คน คนนี้คิดแล้ว ฉงนจริง
จังไร คนคนหยิ่ง เบื่อแท้
พบ คนเคนหม้อทิ้ง เตาอยู่ นั่นนา
กัน ผมผมงามแล้ สมหน้าคนงาม

ทัน นี้ขอบอกชี้ องคุลิมานเฮย
คด คิดมุทะลุ ดุร้าย
ปลาย เธอได้บรรลุ อรหันต์ พระเอย
ตรง ต่อตรงจิตรคล้าย เคลื่อนเคล้า มโนธรรม

พระจันทร์โอภาสด้วย ราตรี
แสงสว่างทั่วธรณี ส่องหล้า
กษัตริย์อ่าอินทรีย์ เรืองรุ่ง งามนา
บุตรที่ดีรุ่งหน้า พวกพ้องพงศ์พันธุ์

มีบุตรบ่วงหนึ่งเกี้ยว พันคอ
ทรัพย์ผูกบาทาคลอ หน่วงไว้
ภริยาเยี่ยงบ่วงปอ รึงรัด มือนา
สามบ่วงใครพ้นได้ จึ่งพ้นสงสาร

คนใดละพ่อทั้ง มารดา
ทุรพลแก่ชรา ร่างแล้ว
ขับไล่ไม่มีปรา ณีเนตร
คนดั่งนี้ฤาแคล้ว คลาดพ้นบ่วงภัย

(โคลงโลกนิติ)

เลิกกัน–เลิกกัน

เลิกโกรธ เลิกหงุดหงิด เลิกอิจฉา
เลิกมักง่าย เลิกหลายลิ้น เลิกนินทา
เลิกพูดจา เลิกลามลวน ไม่ชวนฟัง
เลิกซุ่มซ่าม เลิกหยามเหยียด เลิกเกียจคร้าน
เลิกเป็นพาล เลิกอวดโต เลิกโอหัง
เลิกฟุ้งเฟ้อ เลิกเย่อหยิ่ง เลิกชิงชัง
เลิกเบียดบัง ราษฎร์หลวง เลิกลวงกัน
เลิกความชั่ว เลิกมัวหมอง เลิกปองร้าย
เลิกอบาย มุขเถิด ประเสริฐสรรพ์
เลิกกัญชา เลิกยาเหล้า เลิกเมากัน
เลิกพะนัน เลิกสิ้น อย่ายินดี
เลิกเช่นว่า คำล้ำ เป็นคำสอน
พระชินวร พุทธองค์ ผู้ทรงศรี
ประทานไว้ ให้ประชา บรรดามี

เลิกเช่นนี้ ไร้โทษ พระโปรดเอย......

(พระศรีสุทธิวงศ์ วัดบวรมงคล)

อย่า ขอดข้อนท่านด้วย วาจา
อย่า ถากท่านด้วยตา แคะค้อน
อย่า ริกล่าวมุสา ทุกถิ่น
อย่า ก่อความเดือนร้อน โทษย้อน ภายหลัง

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ อักษรสาสน์ ๗๗ ถนนบำรุงเมือง พระนคร โทร. ๒๑๑๓๙
นายภิญโญ เลียวรักษ์โอพาร ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ๒๕๑๒